

Chiny i Rosja - w pogoni za własnymi F-35B

#Lotnictwo wojskowe #Marynarka wojenna #Pożegnania #Strategia i polityka 20 listopada 2018

Chiny i Rosja - w takiej właśnie kolejności uruchomiły najprawdopodobniej oddzielnie i niezależnie od siebie w 2018 programy naddźwiękowych morskich pilotowanych samolotów skróconego startu i pionowego lądowania (STOVL). Mają być one w przyszłości - wraz ze stosownymi okrętami lotniczymi - przeciwwagą dla amerykańskich F-35B.

Tak wyglądać może przyszły chiński naddźwiękowy morski myśliwiec STOVL, który na pokładach okrętów lotniczych miałby uzupełnić dzisiejsze J-15 / Rysunek: Aerospace Knowledge

Z analizy uważanego za miarodajny francuskiego magazynu *Navires & Histoire* (nr 110 - Octobre/Novembre 2018) wynika, że te przedsięwzięcia obu tych państw - skierowane ku nowej generacji sprzętu pływającego i latającego do działań lotniczo-morskich, a także dla zaspokojenia potrzeb ich potencjalnych klientów - śledzone są ze wzmożonym zainteresowaniem przez służby rozpoznania europejskich państw dysponujących lotnictwem morskim, a zwłaszcza przez Francję.

W marcu 2018 grupa silnikowa Chengdu - część konglomeratu lotniczo-kosmicznego AVIC i korporacja Aero Engines Corporation of China podpisały porozumienie o wspólnym rozwoju systemu silnikowego dla przyszłego naddźwiękowego wielozadaniowego samolotu bojowego skróconego startu i lądowania. Doniesienia o uruchomieniu programu takiej maszyny w Kraju Środka potwierdził Wang Yanan, zastępca redaktora naczelnego chińskiego magazynu *Wiedza Lotniczo-Kosmiczna*, indagowany przez dziennikarzy *China Daily*. Powiedział on, że zasady działania takich samolotów nie są czymś nowym. Są one powszechnie znane od 40 lat. Nie widzi on więc przeszkód, aby chińscy inżynierowie nie rozwinęli takiej konstrukcji samodzielnie. Co więcej - stwierdził on, że samoloty STOVL byłyby doskonałym uzupełnieniem wielozadaniowych J-15 na pokładach przyszłych okrętów lotniczych floty chińskiej, uwalniając je od zadań bezpośredniej osłony i koncentrując J-15 na operacjach na

dużych dystansach.

Wang Yanan podał, że w przeszłości kierownictwo chińskich sił zbrojnych zwróciło się do kilku instytutów lotniczych kraju z zadaniem opracowania własnego odpowiednika Harriera. Wiadomo, że Pekin usiłował nabyć w latach 70. ubiegłego wieku co najmniej jednego oryginalnego Harriera. Próba się jednak nie powiodła. A program budowy własnej kopii brytyjskiego pionowzlotu zarzucono z uwagi na piętrzące się trudności techniczne. Obecnie mamy więc do czynienia z drugą próbą podejścia Chin do własnego samolotu bojowego STOVL ([Chiny zwodowały drugi lotniskowiec](#), 2017-04-26).

Wang Yanan wyraźnie zaznaczył, że nie można wykluczyć w przyszłości zaangażowania Chin w konflikty o małej intensywności na przybrzeżnych wodach Pacyfiku, a wówczas takie samoloty byłyby bezcenne.

W innej części świata 21 sierpnia 2018 prezydent Rosji – Władimir Putin wydał polecenie uruchomienia programu budowy nowoczesnego morskiego samolotu bojowego pionowego/skróconego startu i pionowego lądowania (VTOL/STOVL), bazując na doświadczeniach z naddźwiękowym pionowzlotem Jak-141. Mówi się jednak nieoficjalnie, że Amerykanie skorzystali z doświadczeń i algorytmów matematycznych, stworzonych przez zespół konstruktorów Jaka-141 w procesie podejścia do koncepcji dzisiejszego F-35B, między innymi zatrudniając swego czasu u siebie grupę rosyjskich inżynierów. Informację o zadaniu, jakie obecnie Władimir Putin postawił swoim zespołom inżynierskim potwierdził zastępca premiera Rosji Jurij Borisow informując, że prace koncepcyjne trwają już od 2017, zaś wedle przewidywań Moskwy okres do oblotu prototypu szacowany jest na 7-10 lat.

Francuscy analitycy morscy uważają, że istnieją nikłe szanse na nabycie przez Turcję amerykańskich F-35B dla dwóch planowanych okrętów lotniczych tego kraju – Anadolu i Trakuya. Ankarze pozostają więc samoloty chińskie lub rosyjskie. Wybór tych ostatnich nie byłby już specjalną sensacją, w kontekście nabycia przez Turcję rosyjskiego zestawów OP S-400. A ponieważ ani Brazylia, ani Egipt, ani tym bardziej Algieria, czy Indie nie mają co liczyć w swoich planach lotniczo-morskich na F-35B – nowoczesnych naddźwiękowych pionowzlotów muszą szukać gdzie indziej. Chiny, czy Rosja – za dekadę z okładem się tego dowiemy – uważają Francuzi ([F-35B połączony z SSDS USS Wasp](#), 2018-11-05, [Atlântico dotarł do Brazylii](#), 2018-08-27).

Powiązane wiadomości

[Chiny i Rosja – w pogoni za własnymi F-35B \(2018-11-20\)](#)

[Chiny zwodowały drugi lotniskowiec \(2017-04-26\)](#)

[Liaoning na M. Południowochińskim \(2017-01-04\)](#)

[Lotniskowiec Liaoning wrócił z ćwiczeń \(2014-01-01\)](#)

Problemy techniczne Liaoninga (2014-10-21)
Chińczycy przejęli podwodny bezzałogowiec USA (2016-12-18)
Atlântico dotarł do Brazylii (2018-08-27)
Londyn potwierdza sprzedaż HMS Ocean (2018-02-20)
HMS Ocean na Karaibach (2017-09-26)
Powrót HMS Ocean (2017-12-20)
HMS Ocean ostatni raz w Portsmouth (2018-02-06)
Wycofanie HMS Ocean (2018-03-28)
Wodowanie HMS Prince of Wales (2017-12-23)
HMS Ocean ostatni raz w Portsmouth (2018-02-06)
Londyn potwierdza sprzedaż HMS Ocean (2018-02-20)
Pierwsze zdjęcia PHM Atlântico (2018-06-12)
Wodowanie HMS Prince of Wales (2017-12-23)
Wycofanie HMS Ocean (2018-03-28)
PHM Atlântico w linii (2018-07-03)
Wycofanie HMS Ocean (2018-03-28)
Pierwsze zdjęcia PHM Atlântico (2018-06-12)
F-35B połączony z SSDS USS Wasp (2018-11-05)
Powrót USS Wasp (2018-04-27)
Nowa misja USS Green Bay (2017-01-26)
Powrót USS Ashland (2017-11-13)
Przebazowanie USS Wasp (2018-01-16)
Nowa misja USS Dewey i USS Sterett (2018-02-07)
Nowa misja USS Wasp (2018-03-05)
VMFA-121 na pokładzie USS Wasp (2018-03-06)
F-35B debiutują w boju (2018-09-28)
Szczegóły ataku na Syrię (2018-05-23)
F-35B wskazuje cele HIMARS (2018-10-08)
HIMARS Raid (2018-04-09)
F-35B debiutują w boju (2018-09-28)
